

Φωτογραφική έκθεση για το «Ολοκαύτωμα του Χορτιάτη»

Επιμέλεια: Λεμονιά Βασιάνη

Έχουν περάσει 75 χρόνια από το «Ολοκαύτωμα του Χορτιάτη», και στις φετινές εκδηλώσεις μνήμης ο Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη και το Φωτογραφικό Κέντρο Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με την Κίνηση Πολιτών Χορτιάτη παρουσιάζουν την έκθεση «Αντίδοτο λήθης» στην Αίθουσα Ιωάννης Μανωλεδάκης του Χορτιάτη.

Η αρχική πρόταση ήρθε από την Κίνηση Πολιτών Χορτιάτη, μέσω του Μπάμπη Νανακούδη, για μία έκθεση σε έναν εξωθεσμικό θεατρικό χώρο, με αφορμή τα 75 χρόνια από το «Ολοκαύτωμα του Χορτιάτη».

«Το ερώτημά μας ήταν το “πως μιλάς για το παρελθόν με εικόνες του παρόντος”, “πως περιγράφεις την απουσία με ορατότητες”. Πρόκειται για κάτι που αν και βρίσκεται έξω από την παραδοσιακή αντίληψη για το τι “πρέπει” ή τι φωτογραφίζει η φωτογραφία (λειτουργία στο εκάστοτε τώρα), έχει απασχολήσει πολλούς κατά το παρελθόν.

Νομίζω πως η έκθεση αυτή, με τις διαφορετικού τύπου αφηγήσεις της, έχει να προσθέσει κάτι περαιτέρω, και για τη σχέση της σημερινής φωτογραφίας με τη γλώσσα της, και με τη σχέση της τέχνης αυτής με την κοινωνία και τα θέματα που την απασχολούν», αναφέρει ο Επιμελητής της παρούσας έκθεσης και Καλλιτεχνικός Διευθυντής του

Φωτογραφικού Κέντρου Θεσσαλονίκης κ. Βασίλης Καρκατσέλης.

Συνολικά 13 φωτογράφοι ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα και έκαναν τα δικά τους έργα που θα δούμε για πρώτη φορά στα εγκαίνια της έκθεσης το Σάββατο 31 Αυγούστου, στις 18.30. Μάλιστα κατά τη διάρκεια των εγκαινίων θα προβληθεί και η ταινία της Μαρίας Προβατίδου «Η ζωή μου από τον Πόντο – Χρυσούλα Παρασκευοπούλου - Παπαδοπούλου».

Στην έκθεση συμμετέχουν: Σάκης Αθανασιάδης, Σοφία Αμπερίδου, Δημήτρης Κανονίδης, Βασίλης Καρκατσέλης, Ευγενία Αημιού, Ιωάννης Μονογιός, Ελεάννα Μπάριμπα, Στεφάνια Πατρικίου, Γιάννης Πομάκης, Λένα Σιώπη, Μένι Σεϊρίδου, Αντωνία Ταράλη και Martin Olavegoya από το PERU.

Διάρκεια έως 22 Σεπτεμβρίου 2019

Διεύθυνση αίθουσας: Μαρτύρων 2ας Σεπτεμβρίου 102, Χορτιάτη (τηλ 2310349508). Ώρες λειτουργίας: 10.00 - 14.00 καθημερινά.

Για τη Σφαγή του Χορτιάτη

Σύμφωνα με πληροφορίες «το πρωί της 2ας Σεπτεμβρίου 1944, μια διμοιρία του ΕΛΑΣ με επικεφαλής τον Βάιο Ρικούνδη, που ανήκε στον λόχο του Αντώνη Καζάκου (Καπετάν Φλωριά), χτύπησε στη θέση «Καμάρα», έξω από στο

χωριό Χορτιάτης, δύο αυτοκίνητα που κατευθύνονταν στο χωριό. Πρώτα χτυπήθηκε ένα αυτοκίνητο που ανήκε στον Οργανισμό Ύδρευσης Θεσσαλονίκης και λίγο αργότερα ένα γερμανικό αυτοκίνητο, που ακολουθούσε.

Λίγο αργότερα, έφτασαν στο Χορτιάτη περίπου είκοσι φορτηγά με Γερμανούς στρατιώτες και άντρες του Αποσπάσματος Καταδίωξης Ανταρτών του Φριτς Σούμπερτ (Jagdkommando Schubert) και περικύκλωσαν το χωριό. Αφού συγκέντρωσαν στην κεντρική πλατεία του χωριού τους κατοίκους που βρήκαν, άρχισαν να λεηλατούν και να πυρπολούν τα σπίτια.

Στη συνέχεια οδήγησαν τους κατοίκους που βρισκόταν στην πλατεία στο σπίτι του Ευάγγελου Νταμπούδη και τους έκαψαν ζωντανούς ενώ όσους βρισκόταν μπροστά στο καφενείο της πλατείας τους έκλεισαν στο φούρνο του Στέφανου Γκουραμάνη. Κατά την μεταφορά τους στο φούρνο του Γκουραμάνη ένας από τους άντρες του Σούμπερτ έπαιξε ένα χαρούμενο σκοπό στο βιολί. Αφού τους έκλεισαν στον φούρνο οι άντρες του Σούμπερτ έστησαν ένα πολυβόλο και άρχισαν να τους πυροβολούν από ένα μικρό παραθυράκι της πόρτας. Κατόπιν έβαλαν φωτιά για να κάψουν ζωντανούς όσους δεν είχαν σκοτωθεί από τις ριπές του πολυβόλου. Από τους εγκλωβισμένους όσοι προσπάθησαν να διαφύγουν από το κτίριο που καίγταν

μαχαιρώθηκαν από τους στρατιώτες που περίμεναν έξω. Μόνο δύο άνθρωποι κατάφεραν να γλυτώσουν από το φούρνο του Γκουραμάνη.

Εκτός από τους κατοίκους που δολοφονήθηκαν στα δύο προαναφερθέντα σημεία του χωριού, άλλοι δολοφονήθηκαν έξω από τα σπίτια τους και έντεκα καταδιώχθηκαν και εκτελέστηκαν έξω από το χωριό ενώ προσπαθούσαν να διαφύγουν. Επίσης γυναίκες κάτοικοι του Χορτιάτη έπεσαν θύματα βιασμού πριν δολοφονηθούν από τους άντρες του Σούμπερτ. Συνολικά σκοτώθηκαν εκείνη την μέρα 149 κάτοικοι του Χορτιάτη, ανάμεσα τους 109 γυναίκες και κορίτσια και κάηκαν περίπου 300 σπίτια.

Εξ αιτίας του φόβου ότι οι Γερμανοί θα επέστρεφαν αλλά και της δυσοσμίας από τα καμένα πτώματα που είχαν μείνει άταφα, οι κάτοικοι που κατάφεραν να σωθούν επέστρεψαν αρκετές μέρες αργότερα στο χωριό. Στις 4 Σεπτεμβρίου οι άντρες του Σούμπερτ επέστρεψαν για να ολοκληρώσουν την λεηλασία των σπιτιών που είχαν ξεκινήσει δυο μέρες πριν.

Ο Φριτς Σούμπερτ μετά τον πόλεμο δικάστηκε και εκτελέστηκε στην Αθήνα. Το 1960 στήθηκε μνημείο για την σφαγή στο κέντρο της κομόπολης του Χορτιάτη και το 1998 ονομάστηκε «μαρτυρική» με το υπ. αριθ. 399 Προεδρικό Διάταγμα».

